

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร
การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของพระสังฆาธิการในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล”
โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัย
เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่พระสังฆาธิการที่ศึกษาในหน่วยงานที่มีโครงการ
เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งคณะสังคมศาสตร์รับผิดชอบและสังกัด
ส่วนกลาง ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๖ แห่ง รวม ๒๔๐ รูป

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ พระสังฆาธิการที่ศึกษาใน
หน่วยงานที่มีโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๕๒ จำนวน ๒๔๐ รูป จากโครงการ
หรือหน่วยงานที่เปิดสอนหลักสูตร ป.บส. (หน่วยวิทยบริการ) จำนวน ๖ แห่ง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาหลักการและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๔. สร้างเครื่องมือในการสอบถาม

๕. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือจำนวน ๓๐ ชุด (Try out)

๖. ปรับปรุงแก้ไข

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปแจกจริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปกครองคณะสงฆ์

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลทั้ง ๓ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ คือ

๕ หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๔. หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๓. หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๒. หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
๑. หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามด้านข้อเสนอแนะ

๓.๔ การทดสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบความเที่ยงตรง และความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กับพระสงฆ์ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษารวม ๓๐ รูป เพื่อทดสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจคำถามในแบบสอบถามอย่างชัดเจนหรือไม่ เมื่อมีข้อบกพร่องก็จะได้ทำการแก้ไขให้ถูกต้องแล้วจึงนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาดังที่ได้กำหนดไว้แล้ว

๓.๕ ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

ภายหลังจากการที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์การจำนวน ๓๐ รูป ได้ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ๐.๙๘๐๖

๓.๖ วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารหน่วยวิทยบริการสังกัดส่วนกลาง ที่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในระหว่างเดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ในการเก็บข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ดำเนินการประสานงานกับผู้บริหารหน่วยวิทยบริการ หรือหน่วยงานที่มีโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือก การแนะนำของครูผู้ประสานงานผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษา (พระสงฆ์) โดยขอเวลาครูผู้สอนเพื่อชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจและรอรับด้วยมือของตนเอง

๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้วผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปลงรหัส (Coding Form)
๒. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ระดับความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของพระสังฆาธิการซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายความว่า	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๓.๕๐ – ๔.๔๙	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๒.๕๐ – ๓.๔๙	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๑.๕๐ – ๒.๔๙	หมายความว่า	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	๑.๐๐ – ๑.๔๙	หมายความว่า	น้อยที่สุด

๓.๘ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๘.๑ **สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)** เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ พรรษา สถานภาพ ประสบการณ์ในการปกครองคณะสงฆ์ ระดับการศึกษาทางธรรม และระดับปริยัติธรรมแผนกบาลี หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายถึงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ได้แก่ด้าน เทคนิคและวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

๓.๘.๒ **สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)**

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ F-test (One-way ANOVA analysis of Variance) ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มากกว่า สองกลุ่ม ได้แก่ อายุ พรรษา ระดับการศึกษาทางธรรมและระดับการศึกษาภาษาบาลี ส่วนการหาค่า T-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระสองกลุ่ม ได้แก่ สถานภาพ และประสบการณ์ในการปกครองคณะสงฆ์ สำหรับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ ๐.๐๕